

SITUAȚIA SOCIAL-POLITICĂ ȘI ECONOMICĂ DIN JUDEȚUL NĂSĂUD ÎN TIMPUL ADMINISTRAȚIEI MILITARE SOVIETICE (13 oct. 1944—12 apr. 1945)

IOAN MUREȘAN

Județul Năsăud, aflat la întretăierea unor importante căi de comunicații ce leagă nordul Transilvaniei de Moldova, apărat de importante lucrări de fortificații pe aliniamentul Munților Carpați, efectuate în anii 1942—1944 cu ajutorul muncii forțate la care au fost supuși locuitorii județului, putea fi bine apărat de trupele maghiaro-hitleriste. Datorită însă situației militare de pe celelalte fronturi din Transilvania, încă de la sfârșitul lunii septembrie 1944 de-a lungul căilor de comunicații, șosele și căi ferate, a început retragerea armatelor germane și maghiare. Odată cu retragerea trupelor Axei, în cursul lunii septembrie au părăsit regiunea majoritatea etnicilor germani îndreptându-se spre Austria și vestul Germaniei. În prima decadă a lunii octombrie au părăsit județul și funcționarii administrației maghiare precum și o parte din populația de origine etnică maghiară, ce a făcut parte din conducerea unor partide maghiare sau din organizațiile paramilitare. În retragerea ei, administrația maghiară a ridicat toate bunurile primăriilor. Într-un raport al preturii Plasei de Sus, din 10 noiembrie 1944, adresat Prefecturii, se arăta că în cele 25 de comune organizate în 10 notariate ale preturii, după retragerea funcționarilor comunali unguri, administrația locală a rămas în stare deplorabilă. „Banii comunali în număr, jurnalele de casă, precum și registrele administrative le-au dus cu ei. Ba, în unele comune, au dus chiar și registrul de stare civilă și foile cadastrale comunale. Mare parte din acte și arhive

au fost devastate și nimicite”.¹ Asemenea relatări se găsesc în toate rapoartele primite de Prefectură de la plasele din subordine.

Potrivit rapoartelor notariatelor comunale, ale preturilor și primăriilor orașelor Bistrița și Năsăud înaintate Prefecturii, în retragerea lor, companiile de genști ale armatei germane au trecut la distrugerea sistematică a podurilor de cale ferată, a tunelelor și gărilor, a podurilor și șoselelor pentru a împiedica urmărirea lor de către armatele române și sovietice. Astfel, la 8 noiembrie 1944, pretorul plășii Rodna anunță prefectura că linia ferată ce lega Transilvania de Moldova 5 poduri principale au fost distruse prin dinamitare, tunelurile au fost minate iar pe anumite porțiuni de cale ferată șinele au fost ridicate.² La rîndul ei, pretura Bistrița comunica Prefecturii că, odată cu trecerea frontului, s-au produs importante distrugerii în special la căile de comunicații : șosele, căi ferate, poduri, linii telefonice, centrale telefonice, telefoane, poștă cit și a obiectivelor economice mai importante, dereglînd în acest fel întregul mecanism al administrației din județ.³

Întregul teritoriu al fostului județ Năsăud a fost eliberat în perioada 12—14 octombrie 1944 de unități ale Armatei 40 și 7 gardă sovietice și Regimentul 3 vînători de munte românesc.⁴ Timp de o

¹ Arh. Stat. jud. Bistrița-N., fond Prefectura județului Năsăud, dos 48/1944.

² *Ibidem*, dos. 203/1944.

³ *Ibidem*, dos. 394/1944.

⁴*** *România în războiul antihitlerist (23 august 1944 — 9 mai 1945)*, Ed. Militară, București, 1966, p. 265.

săptămână, pînă la 21 octombrie, în județ nu a existat nici o formă de putere administrativă, judecătorească sau polițienească, întregul ținut fiind considerat zonă de operațiuni militare. La 14 octombrie, în Bistrița, s-a instalat Comandamentul militar sovietic.

În 21 octombrie 1944 Comandamentul militar sovietic a instalat în fruntea prefecturii pe colonelul Teodor Sbârcea, ca prefect.⁵ În aceeași zi noul prefect a dat o proclamație către locuitorii județului în care arăta că, potrivit mandatului armatei sovietice de pe teritoriul orașului Bistrița și județ a fost încredințat cu girarea funcției de prefect.⁶ Imediat, printr-un ordin al prefectului, au fost numiți pretorii de plasă, iar apoi notarii și primarii comunelor.⁷ Persoanele care au fost însărcinate cu conducerea administrației locale au fost recrutate dintre aceia care au deținut aceste funcții și înainte de Dictatul de la Viena. La fel s-a procedat cu numirea organelor judecătorești. Toți funcționarii au fost aprobați de Comandamentul militar sovietic. În zilele următoare pe lângă fiecare pretură, notariat și primărie a fost numit cîte un reprezentant al armatei sovietice care avea, în principal, menirea de a supraveghea și îndruma aplicarea întocmai a rechizițiilor pentru nevoile frontului sovietic în conformitate cu Convenția de Armistițiu.

Pentru menținerea ordinii și paza comunelor, în lipsa autorităților legale, poliție și jandarmerie, s-au constituit în fiecare localitate, după modelul celor din 1918, gărzi comunale, care erau înarmate cu puști primite de la armata sovietică.⁸ Un pericol mare pentru localități și protejarea căilor de comunicații îl reprezentau marea număr de soldați răzleți ascunși prin păduri și masivii muntoși. Aceștia atacau transporturile izolate și casele cetățenilor în special pentru obținerea hranei. De curățirea lor s-a ocupat o unitate militară sovietică special constituită în acest scop.⁹

⁵ Arh. Stat., jud. Bistrița-N., fond Prefectura județului Năsăud, dos. 1/1944.

⁶ *Ibidem*, dos. 3/1944.

⁷ *Ibidem*, dos. 4/1944.

⁸ *Ibidem*, dos. 48/1944.

⁹ *Ibidem*.

Încă din primele zile, noile organe conducătoare au căutat să asigure cu hrană populația, să pună în funcțiune comunicațiile, fără de care nu putea fi condus eficient județul. Încă din 26 oct. o echipă de specialiști a trecut la refacerea liniei telefonice între orașele Bistrița și Năsăud. Eforturile pentru refacerea acestora s-au dovedit deosebit de mari deoarece întreaga rețea telefonică a fost distrusă iar stîlpii furati.¹⁰ Concomitent, s-a trecut la repararea podurilor mai mici de pe șosele astfel că, în timp de o săptămână, s-au refăcut 11 poduri, iar o cale ferată îngustă de pe Valea Ilvelor urma să fie reparată pentru a se putea aduce lemnul necesar reparării celorlalte poduri.

La 30 octombrie 1944, prin adresa nr. 408.055, Comandamentul General al Etapelor, Statul Major, Secția a 4-a trimitea un ordin Prefecturii în care arăta că, în conformitate cu legea publicată în Monitorul Oficial nr. 247/25 oct. 1944, întreg teritoriul Transilvaniei eliberate constituia regiunea Armatei de Operațiuni și intra sub autoritatea Comandamentului General al Etapelor, care lua în subordine pe lângă autoritățile militare și stabilimentele, întreprinderile militare sau militarizate aflate pe teritoriul județului Năsăud pînă la instalarea Înaltului Comisar pentru Administrarea Transilvaniei eliberate și Administrarea teritoriului redobîndit. Delegatul pentru județul Năsăud din partea aceluia comandament urma să fie locotenent-colonelul Frunză Radu.¹¹ Ordinul acesta a devenit inoperant deoarece a sosit la Bistrița abia la sfîrșitul anului iar colonelul respectiv nu a mai venit deloc.

Destul de gravă s-a dovedit situația școlilor primare din județ. Din cauza trecerii frontului toate localurile de școală au avut de suferit deoarece în ele s-a asigurat cazarea trupelor ce plecau spre front sau se reîntorceau de acolo. Au fost distruse în special mobilierul și materialul didactic. Cursurile anului școlar 1944—1945 n-au putut fi reluate la vreme. După prima decadă a lunii noiembrie se arăta că în sate au fost luate măsuri de curățire a școlilor, s-a reparat, cum s-a pu-

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*, dos. 254/1944.

tut, o parte a mobilierului școlar așa încît se spăra ca în termenul cel mai scurt să se poată deschide anul școlar.¹² Probleme mari s-au ridicat și cu asigurarea cadrelor didactice care, în mare parte, erau plecate pe front. Cu toate aceste greutăți s-a reușit să se efectueze recensămîntul elevilor așa încît, la începutul lunii decembrie, multe școli și-au reluat activitatea.

Referitor la situația sanitară a județului, dr. Cornea Dumitru, medic încredințat cu organizarea Serviciului sanitar al județului, făcea la 26 octombrie 1944 un raport prefectului în care prezenta starea sanitară din județ arătînd că: „Datorită faptului că în jud. Năsăud au fost fortificații și au fost plasate o mulțime de mine, precum și de pe urma atingerii diferitelor grenade împrăștiate în județ, se află mulți răniți grav iar numărul lor crește zilnic. În tot județul nu se găsea nici un medic chirurg, nu era farmacist și nu erau pansamente și medicamentele necesare pentru tratamentul acestor răniți. Farmaciile existente din oraș și județ au fost devastate“¹³.

Depășirea tuturor greutăților ivite după trecerea frontului s-a dovedit a fi, în multe cazuri, fără nici o ieșire. La puțin timp după numirea sa în funcția de prefect, colonelul Teodor Sbârcea a căutat în mai multe rînduri să intre în legătură cu primul ministru al României, dar fără nici un rezultat. La 8 noiembrie 1944 chiar a întocmit un memoriu în care-l informa despre situația de moment din județ, mai ales în domeniul aprovizionării populației cu alimentele de bază, cu starea agriculturii, unde se cereau eforturi pentru strîngerea grabnică a recoltei ce se afla pe cîmp și cu refacerea rapidă a comunicațiilor în special a liniilor telefonice, a serviciului poștal și a șoselelor fără de care orice legătură cu exteriorul era imposibilă.¹⁴

Încă de la instalarea sa în Bistrița, Comandamentul militar sovietic, prin comandantul său, locotenentul Serbacov,

s-a comportat ca o autoritate discreționară, organele administrative ale județului primind ordinele de la acesta. Girînd toate deciziile prefectului, comandantul militar sovietic aplica implicit în practică ordinele primite de la organele sale superioare. Astfel, se constată, mai discret, apoi tot mai evident, instalarea în posturile de conducere a unor oameni cu vederi de stînga. Deoarece unele acțiuni ale prefectului Teodor Sbârcea nu corespundeau vederilor comandanților sovietici, acesta a fost schimbat din funcție cu noul prefect dr. Ștefan I. Pop, pînă atunci prețor al plășii Centrale Bistrița. Instalarea oficială a noului prefect a avut loc în 13 decembrie 1944. Cu aceeași ocazie au depus jurămîntul subprefectul Ioan Melaniuc și consilierii.¹⁵

Odată cu instalarea noilor organe de conducere a județului, „s-a inaugurat și organizarea radicală a conducerii autonome în nota realităților organice“ — spune dr. Ștefan I. Pop în cartea sa „O pagină de istorie“, Bistrița, 1947, p. 16. Prefectul județului avea autoritatea supremă și o largă competență prin exercitarea integrală a atribuțiilor puterii executive și legislative. Toată activitatea publică, socială, administrativă, economică, financiară, sanitară, edilitară s-a condus pe cale de ordonanțe ale prefectului.

În conformitate cu ordonanțele emise de noul prefect, numirea salariaților publici a fost atribuția exclusivă a prefectului. Aparatul public a fost epurat de „elementele oligarhice și reacționare“ — spune Ștefan I. Pop în cartea sa. Au fost promovați tot mai mulți funcționari proveniți din rîndul muncitorimii sau chiar muncitori.

Județul a fost împărțit din punct de vedere administrativ în două comune urbane (Bistrița și Năsăud) și patru plăși cu 110 comune rurale, grupate în 43 de notariate. La nivelul orașului Bistrița, ca organ colectiv de conducere s-a creat Consiliul orașului. Toate preblemele înaintate spre dezbatere consiliului orașului erau dezbătute în prealabil în sînul celor 10 comisii de specialitate. Problemele urgente erau rezolvate zilnic de o delegație permanentă formată dintr-un preșe-

¹² *Ibidem*, dos. 48/1944.

¹³ *Ibidem*, dos. 43/1944.

¹⁴ *Ibidem*, dos. 254/1944.

¹⁵ *Ibidem*, dos. 453/1944.

dinte și 4 consilieri. Toate hotărârile luate erau supuse spre ratificare plenului consiliului orașenesc.

Ordinea și siguranța publică a fost asigurată de Legiunea de jandarmi civili, Serviciul siguranței publice și Poliția de reședință Bistrița. Primul rol a revenit jandarmeriei cu sediul în Bistrița și cu 57 de formațiuni teritoriale în județ. Efectivul de 260 de oameni a fost recrutat dintre soldații rezerviști chemați sub armă.¹⁶

În domeniul învățământului, prima grijă a fost aceea de a pune școlile primare în stare de funcționare. Cu contribuția locuitorilor satelor s-au reparat localurile de școală și s-a improvisat un sumar material didactic în locul celui distrus. Cu toate eforturile întreprinse, abia în luna decembrie 1944 s-a reușit începerea cursurilor cu un număr de 292 învățători și 153 învățătoare la școlile primare și grădinițe. Cursurile au funcționat înainte de masă. După masă cadrele didactice au fost mobilizate pentru executarea diferitelor lucrări administrative. Ei au efectuat toate recensămintele cerute de autoritățile sovietice. La nivelul județului învățământul primar a fost condus de Inspectoratul școlar condus de învățătorul Aurel Groze, secondat de Maxim Buia și Ioan Feldrihan. Un corp de 12 învățători, pe post de inspectori școlari, controla activitatea școlilor primare din județ.

În toate școlile primare au fost organizate cursuri speciale pentru pregătirea elevilor ce trebuiau să-și susțină examenele de diferență. La aceste cursuri au participat și 320 de elevi proveniți din județele Someș, Maramureș și Mureș.

Învățământul secundar era condus de inspectorul general, prof. Vasile Scurtu de la Cluj, avînd ca inspector județean pe prof. Toma Grigore. Între 27—28 februarie 1945, s-au ținut la liceele din Bistrița și Năsăud examenele de diferență după programa clasei I liceală. La 6 martie 1945, elevii reușiți la examenul anterior, au dat diferența după programa clasei a II-a. Din cei 420 candidați au fost promovați în clasa a III-a liceală 292 elevi. Învățătorul Leon Nistor a reorgani-

zat învățământul profesional. Școala de agricultură din Bistrița, fostă proprietate săsească, a fost transformată în Școala superioară de agricultură începîndu-și activitatea la 22 ianuarie 1945 cu 11 elevi în anul I.¹⁷

Sistemul judecătoresc a fost organizat în 3 judecătorii: la Bistrița, Năsăud și Rodna, și un tribunal, ca instanță supremă, la Bistrița. La judecătorii s-a aplicat principiul instituției judecătorului unic, iar la tribunal a completului de judecată format din doi judecători. Datorită situației speciale în care se afla județul, s-au adus unele inovații în materie civilă, penală, comercială și procedurală. Astfel, la tribunal, în caz de divergență a completului de judecată, se desemna imediat prin tragerea la sorți un al treilea judecător și procesul se rezolva chiar în aceea ședință. Numai în cazuri excepționale s-a judecat în termen de maximum 10 zile. Judecarea contravențiilor s-a organizat pe noi baze trecînd în competența judecătorilor polițienesci, cite unul de fiecare pretură și poliția de reședință. Împotriva contravenientului s-a emis un mandat penal atacabil cu opoziție numai pentru nevinovăție. Opoziția se judeca în termen de 15 zile de instanța care a emis mandatul, iar sentința putea fi atacată cu apel numai pentru micșorarea pedepsei. Hotărârile puteau fi atacate în timp de 3 zile de la comunicarea în scris la notarul comunei unde locuia contravenientul. Hotărîrea instanței a doua a judecătoriei era executorie, dacă pedeapsa pronunțată era amendă bănească pînă la 500 penga, iar dacă amenda era mai mare, sau pedeapsa pronunțată era închisoare polițienească sau confiscare de bunuri, hotărârile instanței apelative puteau fi atacate cu recurs la tribunal.

În timpul acestei perioade s-au acordat două amnistii și grațieri. La 1 februarie 1945 s-a stins urmărirea în curs și s-a iertat pedeapsa condamnaților pentru însușirea pe nedrept a obiectelor și bunurilor din patrimoniul instituțiilor publice sau a populației absenteiste sau deportate, dacă acestea s-au restituit pro-

¹⁶ Ștefan I. Pop, *O pagină de istorie*, Bistrița, 1947, ordonanțele nr. 5, 10, 60.

¹⁷ Arh. Stat. jud. Bistrița-N., fond Școala medie tehnică agricolă Bistrița, dosar 1/1945.

prietarilor sau au ajuns pe orice cale la dispoziția autorităților.

La 6 martie 1945 s-au iertat pedepsele pentru delictele silvice și s-au sistat procedurile în curs. Despăgubirile civile s-au redus la 25%.¹⁸

Restabilirea comunicațiilor a rămas în permanență în vederea autorităților județene. La 25 noiembrie 1944 a luat ființă oficial Oficiul P.T.T. județean, reorganizat la 1 ianuarie 1945. Exploatarea serviciului și imprimarea mărcilor a constituit un monopol al județului. S-au înființat două oficii la Bistrița și Năsăud și 43 de agenții la notariate. De trei ori pe săptămână se făcea legătura, via Cluj, cu restul Transilvaniei. La prezentare s-au admis scrisori simple, recomandate și telegrame. Confrunțați cu lipsuri materiale, în cursul iernii o echipă de liniori au refăcut o rețea de 376 km., restabilind legătura cu județele învecinate.

Drumurile minate și podurile distruse au zădărnicit circulația. În condițiile existente, au fost refăcute 37 de poduri în lungime totală de 947 m., s-au construit 8 poduri definitive în lungime totală de 428 m. Legăturile pe căile ferate au rămas pe mai departe întrerupte.¹⁹

Odată cu retragerea autorităților maghiare fondurile publice și registrele de contabilitate au fost ridicate. Inexistența mijloacelor financiare a pus conducerea județului în mare dificultate. Administrarea a început cu 10.190 pengö împrumutați de la Banca „Centrală”. La un moment dat s-a intenționat chiar emiterea de monedă. Datorită condițiilor existente, s-a adoptat un sistem financiar simplu și practic. Bugetul era alimentat din *impozitul principal* așezat pe cap de familie, inclusiv membrii care realizau venituri distincte împărțiți în 13 clase după venitul brut; *impozitul pe salarii* și *impozitul special* egal cu salariul pe o zi al salariaților publici și particulari.

Taxele de timbru, s-au perceput exclusiv pe timbrele fiscale mobile, confecționate de județ.

¹⁸ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Năsăud, ordonanțele nr. 11, 14, 21, 22, 24, 33, 43, 46, 48, 49, 50, 56, 62.

¹⁹ *Ibidem*, ordonanțele nr. 4, 16, 23, 40.

Impozitul proporțional, taxele de eliberare a brevetelor de autorizații pentru exercitarea meseriilor și a comerțului s-au achitat direct la caseria centrală.

Monopolurile instituite în favoarea județului ca : exploatarea serviciului P.T.T., desfacerea sării, exclusivitatea imprimării și valorizării timbrelor fiscale, mărcilor poștale, biletelor de vite și extraselor de stare civilă au alimentat în permanență visteria publică. Veniturile realizate au permis refacerea județului și funcționarea corespunzătoare a aparatului de stat.²⁰

În domeniul economic, grija principală s-a îndreptat spre sectorul agricol care a fost lovit cel mai greu de trecerea frontului. Lumea satelor a fost mobilizată încă de la început pentru a strânge recoltele rămase pe câmp și a însămînța culturile de toamnă. S-a trecut la strângerea recoltelor de pe proprietățile absenteiștilor. De pe aceste proprietăți au fost adunate 86 vagoane de cereale, 1/2 vagoane plante olcaginoase, 45 vagoane de furaje, 7 1/2 vagoane de zarzavaturi și 3 vagoane de vin. Toate acestea, fiind încadrate în art. 7 a Convenției de Armistițiu, au fost preluate de armata sovietică. De asemenea, 3570 de vite ale absenteiștilor au fost ridicate în baza aceluiași articol din Convenție.

Din moșiile părăsite au fost date 15000 ha în custodie țăranilor săraci, iar în 6000 de locuințe s-au introdus locuitori fără locuință.

Comunele deposedate, prin măsurile guvernului maghiar, de pădurile dobândite prin Reforma Agrară din 1921, precum și evreii jefuiți de păduri, pe baza legilor rasiale, au fost repuși în drepturi.

Măsurile de aprovizionare a populației cu alimentele necesare au permis să se treacă cu relativă ușurință peste iarna 1944/1945. Prin interzicerea scoaterii cerealelor din județ s-a dat posibilitatea de a asigura consumul, însămînțările și obligațiilor pentru aprovizionarea armatei sovietice cu 150 de vagoane cereale. Diminuarea șeptelului a impus reglementarea sacrificării animalelor. La 1 ianuarie 1945, inventarul viu al județului era de :

²⁰ *Ibidem*, ordonanțele nr. 8, 15, 17, 22, 25, 36, 38, 48, 53, 54, 55, 57.

27 948 bovine, 839 cabaline, 76 025 ovine, 286 porcine și 15 700 păsări. Dintre acestea, 8 900 de capete de vite cornute s-au dat pentru armata sovietică. Epui-zindu-se stocul de sare adus de la Ocna Dejului, s-a intervenit, pentru asigurarea sării necesare populației, la zăcămintele de sare de la Sărățel și Dumitra care au fost puse sub pază strictă.

Din cauza întreruperilor pe căile de comunicații feroviare și rutiere nu s-a putut asigura aprovizionarea cu zahăr, petrol și tutun.

Sistemul sanitar a fost devastat aproape complet. La o populație de aproximativ 117 000 locuitori, cit avea județul la începutul anului 1945, s-a reușit să se încropească spitale de primă urgență la Bistrița, Năsăud și Rodna cu un total de 132 de paturi. Pentru toată populația județului funcționa numai o singură farmacie în Bistrița. Cu toate greutățile legate de lipsa medicamentelor, medicii au început o campanie pentru stîrpirea epidemiilor, în special a tifosului exantematic care făcea multe victime.

Ajutoarele date de guvernul de la București pentru populația județului au ameliorat în parte situația. În urma deplasării prefectului la București în luna ianuarie 1945 acesta a fost primit de vicepreședintele Consiliului de miniștri, Petru Groza, de ministrul secretar de stat de la interne, Teohari Georgescu, și de ministrul Ardealului, dr. Ionel Pop. În urma intervențiilor s-au primit autocamioane rechiziționate de la Sibiu, medicamente, manuale școlare pentru școlile primare și sumele necesare pentru plata salariilor cadrelor didactice din învățămîntul primar și secundar.

La 17 februarie 1945 a avut loc Conferința de la Cluj în care comandamentul sovietic al Transilvaniei, luînd în considerare greutățile economice ale județului, care, și în timp de pace, avea un minus în aprovizionarea populației cu cereale de 1200 vagoane, a redus cota de cereale pentru aprovizionarea armatei sovietice de la 520 vagoane la 150 vagoane.²¹

La festivitățile legate de reîncorporarea nordului Transilvaniei la România, ținute la Cluj în 13 martie 1945, a participat și o delegație a județului Năsăud în frunte cu prefectul județului, iar la 2 aprilie 1945 legislația statului român s-a extins și asupra județului Năsăud. Restabilirea tuturor contactelor cu guvernul României și administrarea efectivă a județului s-a încheiat la 12 aprilie 1945.

În cele aproape 6 luni de administrație coordonată efectiv de trupele sovietice s-au produs schimbări importante în exercitarea puterii politice la nivelul județului. Dacă la sfîrșitul lunii octombrie 1944 au fost instalate în funcții de conducere persoane reprezentînd reala democrație, încet, încet, acestea au fost schimbate cu persoane prosovietice care îndeplineau necondiționat toate directivele primite de la acestea. Epurarea aparatului de stat de elementele provenite din vechea clasă conducătoare și înlocuirea lor cu elemente provenite din rîndul muncitorimii a deschis calea viitoarelor lupte politice ce au dus în final la instaurarea unei noi orînduiri, a comunismului, îndrumată și condusă de la Moscova.

²¹ Ștefan I. Pop, *op. cit.*, p. 19.

LA SITUATION SOCIO-POLITIQUE ET ÉCONOMIQUE DANS LE DÉPARTEMENT DE NĂSAUD PENDANT L'ADMINISTRATION MILITAIRE SOVIÉTIQUE, 13 OCTOBRIE 1944 — 12 AVRIL 1945

(Résumé)

La présente étude se propose d'analyser les problèmes socio-politiques et économiques du département de Năsăud pendant la période de l'administration soviétique, immédiatement après la libération de ce territoire roumain et jusqu'à l'instauration complète de la juridiction du gouvernement de la Roumanie au printemps 1945. Ayant comme point de départ des documents d'archive, l'étude relève l'implication des autorités soviétiques d'occupation dans

l'organisation des requisitions pour l'armée conformément à l'armistice, la nomination des fonctionnaires publics, l'organisation et l'administration de l'agriculture, de l'industrie et du commerce. On y voit les préoccupations des autorités soviétiques d'épurer les anciens fonctionnaires publics et de faire accéder à ces fonctions des personnes disposées à mettre en pratique les nouveaux, principes communistes soviétiques.